

Eesti Mets

№ 5. Märts 1924. a.

RAAMKOGU

O. E. Herodes & P. M. Prick

Lauawabrik, ehitusmaterjaalid ja kütteained

Tallinnas, Wiljandi uul. nr. 9.

Telefon 8-63. Postkast 23

Eesti metsateenijate ühingu keskjuhatuselt

on saada:

• Metsa- ja jahimehe kalender-käsiraamat 1924. a. peale.	Hind 40 mrk.
Riigi metsamüügi ja kõrwalkasutuste taksid	" 10 "
Eesti metsateenijate ühingu põhikiri	" 5 "
Liikmekaardi raamatud osakondadele	" 20 "

Tellimised posti kaudu täidetakse, kui raha on ette saadetud.

Jällemüjatele ja raamatukauplustele kõrged $0\frac{0}{10}$ %

Tellimise aadr.: E. metsateenijate ühingu keskjuhatus, Tallinnas, Metsade peawalit. juures.

KÕIGE SUUREM, TÄIELIKUM, WALIKURIKKAM JA ODAWAM

PABERI-, PAPI-, TAPEETIDE, KIRJUTUS-
MATERJAALIDE JA RAAMATUTE LADU ON

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUSE
RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJAALIKAUPLUS

JAANI TÄNAW NR. 6, KREDIIT-PANGA M.

JÄLLEMÜÜJATELE KÕIGE KASULIKUMAD OSTUTINGIMISED!!!

Metsa- ja jahiasjanduse ajakiri.

Tellimise hind:

1 aasta peale 300 marka, 1/2 aasta peale 165 marka, üksik number 15 mk. Väljamaale aastas 400 mk. Toimetus ja talitus: Metsade Peavalitsuse juures, Tallinnas.

Kuulutuste hind:

1 lehek. 2000 marka, 1/2 lehek. 1000 marka, 1/4 lehek. 500 mk. Tekstis ja kaanel 50% kallim. Aadr. liht- ja rahasaadetustele: Ajakiri „Eesti Mets“, Tallinnas.

Nr. 5.

1. märts 1924.

4. aastakäik.

Metsaasjandus.

Metsa kasvukäigu uurimised 1923. a. metsafordralliduse juures.

Ed. Schabat.

II. Tõttäitmine.

Metsa kasvukäigu uurimist võime mete ette võtta kolmest seisukohast, selle peale maadates, millest olenewad selle töö intensiivsus ja tema abinõud.

Kõige laiemal horisondil ja eesmärgiga astub selle töö juure metsateadus, püüdes saavutatud resultaatide abil juba teatud looduse seadusi tätenbada, neid kuhugi poole üldistada, nende wastastikust mõju teisiti grupeerida, — Sfintsi küünte mahelt mõne uue saladuse välja kistuda ja wilmatt teda lihtfustatud kujul praktiifeks tarwitamiseks üle anda. Sellepärast tarwittab ka metsateadus kõige peenemaid ja aegawiltwaid abinõusid, nagu puutüwe tee-

rulifi analüüse, kofku seades lõymata suure arwu kartogramme ja tabelid, käsitades mikroskoobe, kwaliitatiivse ja kwantitatiivse keemia analüüse jne.

Koguni teisest seisukohast selle töö peale waatama on sunnitud metsa eksploataator. Tema tähelepanu on peaaesjalikult kõige suurema kasu peale sihitud, mis otsekohe mõiks ammutada metsamajandusest. Saagi kindlaksmääramiseks tarwittab ta enamas-ti ainult ketti, flupesid ja paari selleks juba walms massi- ja rahatabelt.

Metsateaduse ja metsakasutuse wahel seisab kolmandal seisukohal metsafordrallidus. Taksatorile peab metsa kasvukäigu uurimine wastust andma, — mispärast,

kuipalju, kustohal, millal, kuidawiisi ja misjuguft metfa wõiks käesolewast metfast kasutamiseks määrata, teda selle läbi mitte laastades, waid iseäi parandades.

Siorralit ja soliidne peremees, nagu riigimetshawalitsus, muretseb muidugi aegjaststi, et kõik metfakasutused oleksid põhjendatud metfatorralduse poolt wälja töötatud kindlatel alustel. Kes aga oma elu ja wara õnnetuks wastu kiinitamiseks oleks nõus suuremaid kulusid heameelega kandma? Sellepärast on ka selleks määratud aeg, tehniline ja rahaline jõud ikka äärmiselt piiratud, — nii et metfatorraldoja wõib ainult lihtsaid tehnilisi abinõusid tarwitada — oma küsimuste peale wastuse saamiseks.

Peale selle, arwesse wõttes ülalnimetatud ebanormaalseid nähtusi metfa täines, koosseisus ja seijuforras, — ei olnud raske ette näha, et need puiestitud pidid ka ebanormalse wastuse andma kõige keerulise ma kaswufäigu uurimise metoodi juures. On aga kahe metoodi saawutusel ühesugused, siis walib muidugi iga tehniker selle, millega ta rutem ja odawamalt oma eesmärgile jõuab.

Proowide ja mudelite wäljaarwamise tüütawa üffikasjalsuse kõrwale jättes, annan siin ainult lühikese ülewaate tarwitatud töömetoodi lihtjüstamise kohta.

1) Puiestitkude ebanormaalsuse tõttu, — proowide juurus wõeti minimaalne a 0,25 hft.

2) Proowi klupeerimise juures puude arw, 3 tollist peale, jaotati ainult tarbe- ja küttepuudeks, s. o. n. n. pooltarbepuud arwati kas tarbe- ehk küttepuudeks.

3) Teise puuseltsi üffik juuresegu ei wõetud arwesse ja klupeeriti ühes enamuseltsiiga. Ühe kümnendiku juuresegu arwati wälja wastawa massitabeli järele. Ühest kümnendikust suuremale juuresegule wõeti oma mudelid.

4) Kõrguse järele puud jäid eraldamata walitsewasse ja rõhutatud rinesse. Kuid wiimase mõju paraliseerimiseks, proowile wõetud 3—4 mudelist, oli üks neist igal proowil määratud esitajaks kõige peenema, s. o. rõhutatud jämeduse klassile, s. o. 3—4" astmetest. Jäme tarbepuu oli haruldane nähtus ja tegemist oli enamasti ainult keskmise ja peenema tarbepuuga.

5) Mudeli diameetrid mõõdeti, ühes kõwrega, 2 arsj. pikkuste pakkude kampa ja nende jooksew juurekasw arwati wälja (Suberi lihtjüstatud wormeli järele, milleks mõõdeti mudeli üldpikkuse keskkohal tema diameeter ja sama s kõhase wiimase 10 a. rateringide paksus (kõwreta muidugi).

6) Raha peale on hinnatud proowid ja mudelid käesolewa kinnuhinna järele, mis makswateft taksihindadest wähe kõrgemad.

7) Jga proowi peal maapiina koosseisu uurimiseks kaewati auk, mille pikkus — 2 arsj., laius — 1 arsj. ja sügawus — 2 arsj.

Teised kaswufäigu uurimise töowõtted allusid E. W. Metskrld. Juhatuskirja nõuetele.

Kaswufäigu elementidest kõige huwitawam on jooksew juurekasw. Sellepärast juhatas ka Hartig Preissimaa taksaatoritele, et rainumiseks määratud puude juurekaswu % ei tohiks järgmistest maksimumidest suurem olla, eraldi täis- ja hõrepuiestitkudes:

Tabel nr. 5

Majandus- laad, puuseltsi	hea maa (I, II bonit)		keskm. maa (III bonit)		halb maa (IV, V bon.)	
	täis puiest.	hõre puiest.	täis	hõre	täis	hõre
Kõrgemetfa puiestitkudes						
Okaspuu	1,50%	1,75%	1,25%	1,50%	1,00%	1,25%
Alammetfa puiestitkudes						
tast	2,25	3,00	2,25	2,50	1,50	2,0
lepp	3,50	4,0	3,0	3,25	2,50	2,75
haab	4,0	4,25	3,50	3,75	3,0	3,25

Nende andmetega ja Vargas de Bedemar'i normaaltabelitega võrreldes, — on boniteetide kampa kogutabelitest wälja walitud 90—100-a. okaspuumetsa 9 proowi ja 50—60-a. lehtpuumetsa proowi, kokku 15 proowi selles wanaduses, mis meid kõige rõhkem huwitab, — järgmisi resultaate annud:

Tabel nr. 6.

Metsandit	Broovi		Puukselts ja boniteet	Keskmine			Puuksarm	Sagamura t. f.	Juuretaim t. f.		Sooft. juure taim %	Sartigi juure- taim % maksimum
	nr.	täius		wana- dus	diam.	förg.			jootf.	teft.		
Männi proovid.												
Pärnu maak. Woltweti	8	1,0	7m., 3tu. — Ib.	100	12	95	1136	93,0	1,84	0,83	2,01	1,5
			normaal	100	12,2	88	522	93	0,81	0,92	0,90	
Pääne maak. Kiltfi	4	0,9	mänd — IIb.	100	13	76	555	60	0,9	0,54	1,5	1,5
			normaal	100	10,3	74	730	77,4	0,72	0,76	0,92	
Woltweti . .	5	0,9	mänd — III	100	10	73	715	51	1,06	0,51	2,1	1,25
Wilsjandi m. Kurista	2	1,0	normaal	100	9,1	72	747	63	0,63	0,63	1,0	
Dustwene . .	7	0,7	6m., 3tu., 1ka IV bon.	90	6	61	1500	30	0,7	0,35	2,3	1,0
			normaal	90	7	60	1044	43,2	0,54	0,45	1,27	
			8m., 2ka. — V bon. . .	90	6	35	1183	20	0,71	0,23	3,5	1,0
normaal	90	5,5	52	1332	28,8	0,36	0,32	1,26				
Kuuse proovid.												
Wilsjandi Ainla	4	0,8	5tu, 5ka, 1 b.	100	11¼	91	730	93	1,1	0,94	1,2	1,5
			normaal	100	12	90	540	100,8	1,08	1,0	1,0	
Pääne m. . . Warbla	4	0,8	9tu, 1m, —IIb.	99	11	74	790	60	1,15	0,70	1,9	1,5
			normaal	100	10,5	82	630	81	0,9	0,8	1,1	
Wilsjandi m. . Kaawere	6	1,0	Kuust —III b.	99	9½	66	664	42	1,0	0,44	2,4	1,25
			normaal	100	9	70	729	65,7	0,72	0,73	1,1	
Pääne m. . . Keblaste	1	1,0	Kuust —IV b.	110	8	60	872	35	0,84	0,32	2,4	1,0
			normaal	110	8	59	890	50,4	0,36	0,55	0,72	
Päse proovid.												
Dustwene . .	8	1,0	Kast — Ib. —	60	7½	70	770	43	0,74	0,74	1,7	2,25
			normaal	60	8½	70	765	51,3	1,08	0,94	2,1	
Tänafilm . . end. Wene riigi mets.	2	0,8	8ka, 2tu —IIb.	50	7	60	1518	36	0,75	0,59	2,1	2,25
			normaal	50	5,9	55	1387	34	0,99	0,66	2,9	
Kurista . . .	6	1,0	7ka, 2tu, — 1 m. III b.	60	6¼	60	1200	26	0,67	0,43	2,7	2,25
			normaal	60	6,2	57	1188	34,2	0,81	0,61	2,4	
Põltsamaa . .	9	1,0	Kast — IV b.	60	6	48	1216	21	0,95	0,35	4,5	1,5
			normaal	60	5½	50	1494	27	0,54	0,51	2,0	
Kaawere . .	8	0,8	Ka — V b.	60	4	35	1880	12	0,18	0,16	1,5	1,5
			normaal	60	3,9	41	1989	17,1	0,27	0,31	1,58	
Haawa proovid.												
Wilsjandi m. Eustwene	5	1,0	Haab	55	8	83	1448	66	1,78	1,18	2,8	4,0
			normaal	55	10,2	84	626	56	0,83	1,0	1,4	

Proovid, mille täius 1,0-st vähemad, on ülfuse peale interpoleeritud, kuna selle ülfusest suurema täiussega proovid on interpoleerimata jäetud, sest et siin sagedasti siiski vähem tagavara leidus. Tuli ette,

et normaalfetest vähem puude arv andis normaalfetes suurema lõikepinnasumma.

Tabelite nr. 5 ja 6 võrdlusresultaatide ülemaade on tabelis nr. 7.

Tabel nr. 7.

Kasvatäigu elemendid:	15 proovides on normaalfetest:		
	vähemad	ühesuuru- fed	suuremad
1) Keskmine diameeter	5 proov. (1/4—1")	1 proov.	9 proov. (1/4—1")
2) Keskmine kõrgus	7 " (1—7')	1 "	7 " (1—7')
3) Puude arv	7 " (1—24%)	—	8 " (1—100%)
4) Tagavara	12 " (8—38%)	1 "	2 " (7—20%)
5) Jookse juurekasv	3 " (17—24—30%)	1 "	11 " (25—130%)
6) Kesk. juurekasv	13 " (5—45%)	1 "	1 " (18%)
7) Juurekasvu %	3 " (20—30%)	2 "	10 " (12—200%)
8) Hartigi juurekasvu maksimumi mift	5 " (7—32%)	2 "	8 " (20—300%)

Wõrdlusest selgub, et meie kitspe metsa 15 proovist on:

1) tagavara — 12 proovis 8—38% — normaalfest vähem, keskmine (rõhutud) juurekasv — 13 proovis 5—45%;

2) jookse juurekasv — 11 proovis 25—130% normaalfest suurem ja selle juurekasvu % — 10 proovis 12—200% normaalfest suurem;

3) puude arv — segapüestikkudes — normaalfest suurem.

Peale püestikkude lõhutud täiuse pidi jookseva juurekasvu ebanormaalse suurenemise peale mõju avaldama see õnnetu asjaolu, et mudeli juurekasvu illemitmisel proovi peale ei võeta arvesse puude kadumise % viimase 10 a. jooksul. Tõesti peaks seda nii teostama: 1) Guberi wormeli järele saavutatud mudeli maas, mis oli 10 a. tagasi, peaks kasvatama vastava jämedusastme puude arvu peale, mis oli 10 a. tagasi, 2) mudeli praeguse maasi kasvatada sama jämedusastme praeguse puudearvu peale, 3) esimese kasvatuse viimasest maha võtma ja ülejäänud oleks siis 10-aastane juurekasv.

Sarnase teoviti võimaldamiseks peaks aga 1) proovipuude arv täpsealt normaaltabelitele vastama, mis annaks õiguse seal illestähendatud puude kadumise % tarvitada; 2) iga jämeduse astmele oma mudel võetama, — s. o. 3—4 mudeli asemel 10—15 tükki. Peale selle on normaaltabelites vastava vanaduse puude arvule ainult ühe keskmise astme diameeter antud, kuna neid igas püestikus palju rohkem leidub ja veel küsitavaks jääb, kas keskmise astme puude arvu kadumise % ka vastab keskmisest peenematele ja jämedamatele astmetele. Nii pole siis selle keerdsõlme lahutamine mitte nii lihtne — ja tõesti, saatsime selle juurekasvu ainult siis kätte, kui meil puuseltide kaupa iga 10 a. kohta oleks juba tõlbulikud proovid, mille tagavarade vahed annaksid siis, keerulise väljaarvamisteta, offekohe 10 a. juurekasvu.

Maapinna uurimisel on ka mõned väga huvitavad nähtused tähele pandud. 180 proovist on võetud:

1) Viljandi maakonnas — 100, Pärnu — 27, kokku 127 proovide võõr-aja liivakivi piirkonnas, mille põhjapitir R. R. Kupfer'i geoloogia kaardi järele läib ebe-

last—kirde meie kodumaa südamest läbi: Pärnust üle Tori, Wändra, Wõhma, Põlt-
samaa, Laiuse, Arwinurme, Tudolinna,
Jisaku, Kriwaja-Duki—Jamburi.

2) 5 Pärnu—Hallingu, 42 Vääne, kokku 47
proowi on pealmise siluuri lub-
jakivi aluspõhjal wõetud, mille piir sama
laardi järele läbi Saaremaa, Saapfa-
lust otsekohse üle Rapla, Wäike-Maarja,
Roela, ja Tudolinna lähedal bewooni-piir-
riga kokku.

3) Harjumaal Jõa pargi 6 proowi asu-
wad juba alumise siluuri lubjakild-
kivi ja Cambriumi paekivi piiril.

Nii on sellega meie kõige tähtsamad mag-
pinnatüübid kihihorizontide kaupa läbi
proowitud.

Kuna bewooni piirkonnas 2 arsj. süga-
wusel aluspõhjas enamasti punast, kollas-
kat, sinikat sawi ehk ka liiva on leitud, oli
samas sügawuses ja veel lähemal maapin-
nale Väänemaa siluuri proowiaukudes
juba diluwiaalsest jääliugustikust purusta-
tud lubjakildkiviprügi, osalt ka raud- ja
ränkiwi, põllupaepuru ja rähka. Pealmisi
pakkemaid mustmulla-, turba- ja tooreshuu-
mise kihte leidus madalamates kohtades.

Dewoonimaa peal leiti rohkem muna- ja
keralkivakihte, harwa põllupaemürakaid,
— siluuri piirkonnas aga rohkem suuri
weerkive ja ulgukive, — ühe sõnaga kõige
morääni-maastiku tundemärke: nende äsa-
rad, waod, drumlitid ja kamesid.

Sarnane edelast kirde käim jääliugustik
„Endmorääne“ on leitud Väänemaa Mõtsu
metсандikus, kus ta mitme mersta pikkus-
selt wahetpidamata ülestuhjatud raudkivi-
müralatest koosneb.

Wäga huvitaw leid on Pärnumaa
Woltweti metсандikus, mis muu
kodumaal esimest korda on ette tulnud ja
põhjamaa „suraadjad“ meele tuletab, — s.
o. kanarbituga kaetud kõrge liitwa-
nõmeraba stamise algus.

Kw. 153 kaewatud proowiauk esitas järg-
mist:

46" } A — 8" — toores huumus ja sammal,
B — 8" turvastunud mustmuld, 1/2
aršina tagant wesi,
C — 22" — hall wäljakurnatud leed-
liiw (Steinsand — Podsol),
D — 8" — kohwipruun nõrgkivi kiht
(Orfstein),

allpool — harilik kollakas nõm-
meliiw.

Paar sülda ümbrusest kõrgemates, umb.
50—100 f. laiustes ja 200—300 f. pikkustes
platoodes on siin mitmes kohas kokku umb.
300 hft. sarnaseid metjata „nõmeraba-
sid“, mis praegu on kõlbmata maade kate-
gooriasse arwatud, sest et siin kõik metjas-
tamise katsed on nurja läinud. Need on kõik
30—40 a. wanad põlendikud.

Rohati leidub siin aga veel wana männi-
metša. Nii on ka 1923. a. kõige wanem
männiproow nr. 1 siin kw. nr. 144, IV boni-
teedi 200 a. männipüestikus wõetud, mille
juured veel ortsteinist läbi — kuni kollase
liiwani ulatawad; täius on siin 1,0; diam.
— 11", kõrgus — 60"; puude arw — 592, ta-
gawara — 34,6; jooksu juurekasw — 0,23,
lehm. juurekasw — 0,17 ja juurekaswu %
— 0,6.

Pärast selle männi maharaiumist kaldub
siis IV boniteet koha kõlbmata maasse, kui
korda ei lähe siin noori mäнди nii pikkade
juurtega istutada, et nad kollase liitwa alus-
põhjani ulataksid (Wolönia kub. Koweli met-
saiilema „parsajuur“ — 14" pikad; taime-
aia peenrad kuni 14" sügawuseni ümber
kaewatud ja rammutatud 1 naela selitriga
1 ruutsülla peale).

Maapinna koosseisu ja metšaelu wah-
korra selgitamiseks on veel kaks proowi
wäga huvitawad:

Proowiaugud näitawad järgmist:

Tarwastu metсандiku pr. nr. 8, 30 f. kuiwa-
tustkraawist eemal

1 sülb } A — 4" — toores huumus,
19" } B — 36" — pruun turwas (wesi),
C — 63" — must turwas,
D — 29" — hall sawi,
allpool kruusane kiviprügi.

Wiljandi m. Kurista metсанд. pr. nr. 12,
20 f. kuiwatustkraawist eemal

1 sülb } A — 5" — toores huumus,
16" } B — 25" — must turwas (wesi)
C — 70" — kollakas-pruun turwas
allpool hall sawi.

Wee jooksuise töttu tarwitati 1 sülla
pikkust kooritud latipuuri, mille alumine
ots teraw, ja tema lähedal latti küljele
oli säpp sisse raiatud. Selle puuri abil
toodi üle 1 sülla sügawusest hall sawi-alus-
põht esile ja proowiti nr. 8 ka kruusapuru.

Nende proovide peal kasvas IV bonitee- elemendid on järgmised (interpoleeritud di männi- ja kasemets, mille kasvukätgu täiuse 1,0 peale):

Tabel nr. 8.

Proovi		Puuselts	Keskmine			Puude arv	Taga- wara	Juurekasw		Jooksu- juurekas- wu %
N.	täius.		wana- dus	diam.	kõrg.			jooksew	kestmin.	
8	1,0	8m, 2ku	157 a.	8½"	65'	448	40	0,3	0,4	0,7%
12	0,6	Kaast	61	6'	48'	1487	21	0,67	0,33	3,2%

Et männi- ja kasepuujuured siin 1 jülla 17" sügavusest kuni mineraal-aluspõhjani ulatanud, — pole tõenäolikk.

Siis näis aga, et kasvavad puud siin euseetaoliste äramurenenud furnukehadest (turvas) otsekohe ennaft toidavad ja nende mineraalidest oma puutüved uuesti üles chitavad.

Kõik see on aga võimalik olnud ainult sellepärast, et lähedased kuuwatuskraawid on huumusehappi põhivee süllapakkusest turwakihist välja tõmmatud ja atmosfäärilised sademed on siin hakanud oma murene- mistööd tegema.

III. Järeldused ja otsused.

Seft et tabelis nr. 6 nimetatud 15 proowi on tüübiltised oma kasvukätgu elemendide normaalsest kõrwalekalbumise poolest ja jama nähtus kõrdub enam-wähem ka teistes proowides, wälja wõttes III wana-
duse klassi ja tema noorema metsa kohta, — siis wõime järgmisi järeldusi teha nende metsade kohta, kus proowid on wõetud.

1) Endiste eraomantikkude ajal liiskute paremate puude wäljawõtte tagajärjel on juure peale jäänud, praegu III wana-
duse klassist wanemal metsal rõhutatud ilme, kus tagawara ja keskmine juurekasw normaalsetest wähe-
mad, — lõhutatud täiuse tõttu aga jooksew juurekasw ja keskmine dia-
meeter — normaalsest suure-
mad.

2) Peale puuduliku täiuse on jooksew juurekasw suurendanud: kuuwatuskraawide wõrk, mis aastat 20—40 tagasi on sisse seatud, osalt

ka mudelite mõõtmine Guberi liht-
susstatud wormeli järele, — puude ka-
dumise % tähelepanemata jätmine, — wi-
mati proovide wõtmine segapuuestikkudes
ja nende wõrdlemine normaalsetestega.

3) Praegu kinnitunud kuuwatus-
kraawide puhastamine peaks wõimalikult
ruttu lõpule wiidama, et nende wiimasel
ajal wähenenud juurekaswu suurendamise
ja maapinna parandamise jõud jälle täte-
likku mõju wõiks avaldada.

4) Kui segapuuestikkude keskmine dia-
meeter ja puude arv on normaalsest suu-
rem, tagawara aga vähem, siis oleneb
see, peale puuduliku täiuse, osalt ka puu-
tüwede suuremast koonest segapuuestikkudes.

5) Männi-, kuuse-, kaseproowide wõrd-
lusest Bargas de Bedemar'i normaaltabe-
litega Peeterburi kub. kohta, selgub et wi-
mased wastawad ka Gesti männi, kuuse,
kase normaalspuuestikkudele.

6) Meie I boniteedi haawaproowides
on keskmine diameeter, kõrgus ja tagawa-
ra paar % vähem, puude arv aga kuni
100% Samaara kub. haawa tabelitest
suurem.

7) III boniteedi mustlepa kases
proowis on tagawara pool vähem Põhja-
Saksamaa tabelitest.

8) Kase hammeproowi tagawara on
samuti: III boniteedile 50% ja IV boni-
teedile isegi 60% Lääne-Saksamaa tabeli-
test vähem, — nii et haawale, lepale ja tam-
mele tuleks meil oma tabelid kokku seada.

9) Muudugi oleks ju parem ka männile,
kuusele ja kasele oma kodumaa tabelid kokku
seada, ma kardan aga, et selleks puudu-
wad meil praegu normaalspuuestikkud ja tu-
leks meil a) kas vähemalt 40 aastat ooda-
ta, kuna praegused mitte läbirõõwitud III

ja II wanaduse klassi puieestikud on küpsed ja valmiwaks saanud, ehk b) neid praegu juba n. n. alalisi proove sisse seada ja seal siis kõiki kaswukäigu elemente statistiliselt üles märkida.

10) Läänud aasta 180 proowi arv on liig väike, nende uurimisobjekt liig ebanormaalne ja proowide wäljaarwamise meetod liig lihtsustatud olnud, et saamataid rezultate wõiks mõnede üldistamiseks ära kasutada ehk nendega normaaltabelite kokkuseadmise algust teha. Peale selle oli nende eesmärk liig kitsas ja otsekohene käesolewa majanduse raieringi määramise peale sihtitud, millest ka kõikide wäesturääkijate peale waatamata meie siiski üle saame, kui wiimati selleks rahalise omandusfri ehk kvalitatiwarwu ja tema kaswatuise teadmise juurekaswu peale appi wõtame.

Kõpüks puudutan üht paradoksaalset küsimust, mis samuti siin arutatawa kaswukäigu uurimisega on seotud.

Endine waade, mille järele ainult puhtaid puieestikke „reguläärseteks“ nimetati, neid seal, kus nad puudusid, kunstlikult istutati, neid rawitsemise teel kätte saada püüti ja nelle kõige toredamad normaaltabelid kokku seati, — kuna segapuieestikke „irregulaarseteks“ peeti ja koguni kase filmi wahel jäeti, — praegusel ajal näib nagu wananenud olewat.

Tsemendi, terase ja telliskivi wõidukäigu mõjul, sirge ja oksteta okaspuu ehituspall, mis muidugi ainult puhtas okaspuu täispuiestikus kaswatataw, kaotab ikka rohkem oma endise tähtsuse.

Peale selle teame kõiki neid kahju-likke nähtusi, mis on seotud puhaspuestikkudega, — teame nende hirmu: noorusel tulekahju wastu, keskeas ja wanaduses putukate ja tuule wastu, — teame et lehtarwepuu samuti juba lehtküttepuides kaks korda kallim on, nagu okstarwepuu kaks korda kallim okasküttepuid.

Kõike seda arwesse wõttes tekib küsimus, kas ei oleks ajakohane, nagu ma seda juba kord läinud aastal septembrikuu metsateenijate kongressil toonitasin, — lehtkõrgemetsa kaswutamiseega seemneid peale hakata, — tema juuresegu mitte

häwitada, waid meelega okaspuu majanduses toetada ja samuti rawitseda kui okaspuudki, — ühe sõnaga edaspidi, kus see võimalik, segapuieestikke kaswatada endiste puhaste asemel.

Siis meie peafime aga juba praegu, fajatades II—III wanaduse klasside normaalsemaid segapuieestikke, nende kaswukäigu normaaltabelite kokkuseadmisega algust tegema, meie tähtsamate segapuieestiku tüüpide ja nende boniteedi klasside kaupa.

Foto Meema.

Tamm Pühajärwel.

(Kõrgus 2200 s/m. jämedus rinnakõrguselt 55 s/m.).

Kõikide kaswukäigu elementide kohta meie praegu ei tea sugugi, kuidas normaalspuiestikus kuuse juuresegu mõjub männi enamuse peale, lehtpuu juuresegu — okaspuu enamuse peale ehk okaspuu juuresegu lehtpuu enamuse peale.

On aga kahtlusetu, et meie õigeajalise rawitsemise abinõudega sarnastes segapuieestikkudes mitte ainult suuremat diameetrit ja puude arwu ei saamataks, nagu seda läinud aasta proowid näitawad, — waid ka suuremat tarwepuu tawara.

Sarnased „ideaalpuieestikud“ siis ei kardaks tuld, putukaid ega tuult.

Jahiasjandus.

Rebasejaht üfsikult, nende paaritamise ajal.

S. P. Pp.

Rebase paaritamine algab weebruarikuu algul ja et see aeg käes (vana kalendri järel), siis tahan siinkohal mõne reaga tähendada nende püüdmise wiisi, mille omandasin Wene parematelt kütidelt aastat 14 tagasi, ja mis, usun, ka meie Eesti kütisid mõiks huvitada.

Kütt, varustatult heade suuskadega, läheb hommikul hästi vara nurmedele, et tewaatlikult ringi waadates, et näha rebaste „pulma“. Emarebase järel käib üks kuni wiis ja isegi enam „kawaleeri“ ja tugevam nendest wähetus ligiduses, hammasstega teisi eemale tõrjudes. Käesolewal juhtumisel et ole ülearune head kükrit kaajas kanda, mis võimaldab kauge maa tagant rebasid näha. Kui loomad on liikumas, siis võib neid ka palja silmaga kuni paari wersta tagant ära tunda, aga kui nad on paigal ehk n. n. lamawad, siis võib neid kergesti kwiideks, kändudeks jne. pida. Siin aitab kükri palju kaasa.

Rebasid filmates peab kütt ettewaatlikult neile lähenema pealt tulle ja neid võimalikult mitte silmist lastes kiirelt otse nende peale suusatama. (Suuskade asemel võib ka hobust, ree ette rakendatuna, tarwitada.) Kui rebased on liikwel, siis võib nende seast emarebast kergesti ära tunda: ta liigub alati isade ees, nagu seda võib tähele panna ka koerte „pulmas“. Jõudes tuule peale, peab kütt rebasid hästi filmas pidama. Kui loomad kütiti märkawad, satuwad nad segadusse, jääwad paigale ja filmitawad liginewat inimest. Emarebane põgeneb tngimata esimese

na, mõnikord järgneb temale ka üks isasteft, kuna teised kõik laialt jooksewad.

Nüüd rtpub kõit kütti oskusest ja kiirest tegutsemisest: Kui kütt et efsinud ja hakkab võimalikult kiirelt emarebast taga ajama, siis peletab ta selle juures ka wiimase „kawaleeri“ peagi eemale. Ta peab emalooma edasi jälgima, kuid mitte milgi kombel tema jälgi rikkuma, waid nendest eemal — sammu 20—30 — liikuma. Wida kaugemale emarebast ajada, seda parem, kuid mitte wähem kilomeetrit.

Nüüd, parajal kohal, waltib kütt omale peidukohta ja jääb täiesti warjatuna peitu ja ootab, piis lastewalmis käes, rebasid.

Wäga lühikese aja pärast tulewad isased rebased tagasi sinna kohta, kus nad emasest eemaldati, ja jooksewad temale jälgi mööda järele, piitudes harilikult üksteisest ette jõuda, ja tulewad sel moel küttele koguni ligidale. Kütt (rebasid warem ära luges) peab teadma, mitut „kawaleeri“ tema oodata võib. Harilikult tuleb esimesena see isarebane, kes wtimasena emasest eemaldati, tema järele, üksteisest mitte kaugele — teised.

Sellel jahil harilikult enam kui kaht rebast lasta ei saa, sest teised, olugi et nad lastmiskohast eemal wiitwad, lähewad paukusid kuuldes ettewaatlikuks. Sarnasels juhtumiseks tuleks piisli laadida jämedamate haawlitega, nit nr. 0 ehk 1 (end. Inglise 1 ja 2), et ka kauge ma tagant mõiks rebast tabada.

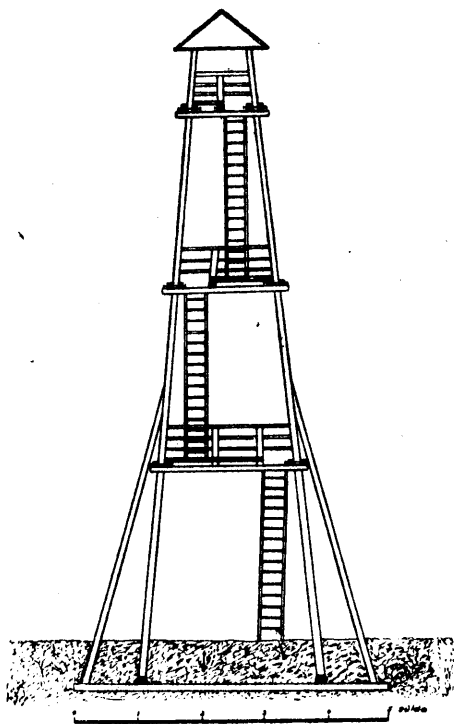

Mitmesugust.

Tule vaatetornid.

Metsapõlemiste kustutamise proaktiivse fuurtes met-sades on tule vaatetornidel suur tähtsus: nad ter-gendavad põlemistõhka kindlaksteegemist ja võimalda-wad abiaandmist tiies korras, kui torn metsaülema lantseleiga telefoniga ühendatud on.

Meie riigimetsades oleks mitmel pool kasulik tule vaatetornisid ehitada. Et aga eelarved ehitustööde määrustiku järele totku seatud peavad olema, mille toltuseadmine mõnelele metsaülemaatele raskesti valmistab, jäävad eelarved tegemata ja tornid ehi-tamata. Ametvõimudele appi tulles avaldan torni eelarve joonistusega lootuses, et teda tarvitatakse.

Tule vaatetorni ehitus, 10-süüalistest palkidest.

Märkus: Cesti 8-tunniline tööpäev on arvesse võetud sellega, et kõik tööpäevad on kaevatatud 1,5-ga.

1.

Palkide arv: Arv.
 Aluspalgid, 5 süüla pitab, 10 tolli jämedad . . . 4

Nurgapalgid:

10 süüla pitab, 7 tolli jämedad	4
Loeb 5 süüla pitab, 8 tolli jämedad	8
Lalab 2,5 " " 8-9 " "	10
" 2 " " 8-9 " "	9
" 1,5 " " 8-9 " "	9

Torni otsasibed: Arv.

1,3 süüla pitab, 8 tolli jämedad 4

Sarilab:

1 süüla pitab, 7 tolli jämedad 4

2. (Tööde määrustiku § 158)

Palkide tahumine, sibumine, kohalepanemine, pisti-tamine, klambritega kinnitamine, totku 165,7 jooksmat süüla palle, tarvitab puusepa päevi 62,14
 165,7.0,25.1,5
 Raudpõlbid, mutrid seisibidega, 18 tolli pitab, 3/4 tolli jämedad, 60 tükki à 3,5 n., puudastid . 5,25
 Sarika klambrib 6 tükki à 2,5 n., " . 0,38

3. (X. m. §§ 306, 406)

Kraami kaevamine aluspalkide jaoks, nende kohale-seadmine, kraami täisajamine, kinnitampimine tarvitab: (4,5.0,33.0,66) = 4,36 tuub. süüla, mullatööd: 4,36.(2+1).1,5 päevi 19,62

4. (X. m. § 186)

3 pöranda panemine:

2.1,66+1,5.1+1.0,75 = 5,57 ruut-süüla.
 Puusepa päevi (5,57.0,5.1,5) 4,18
 Raudu 3 süüla. 2 1/2 tolli . . . . . 5,57 ¹¹/₃ = 20
 Naelu 7" . . . . . 5,57 ²²/₄₀₀ puuda 0,31

5. (X. m. § 654r)

Teha lihtkõrre kolmel lael, kõrged 1 1/2 arst.
 2 latiga, 4.(2+1 1/2+1) = 18 jooksm. süüla
 Puusepa päevi (18. 1/3. 1,5) 13,5
 Palle 3 süüla 8-9" 3
 Põhendid 3 süüla 8-9" 12
 Latte 3 " 3-4" 12
 Naelu 7" . . . . . 18 ²/₇₀ puuda 0,51

6. (X. m. §§ 1616, 165)

Ratuse tegemine. Katamine ja laudtatuse peale-tõmmine: 4.1 1/2 ^{0,75}/₂ = 2,25 □ süüla.
 Puusepa päevi: 2,25.(0,04+⁵/₁₀).1,5 1,83
 Latte 3 süüla 3 tolli . . . . . 2,25 ^{8,5}/₃ 2
 Raude 3 " 1 " . . . . . 2,25 ¹⁸/₃ 10
 Naelu 4" 2,25 ⁶/₁₂₀₀ . . . . . puuda 0,01
 " 5" 2,25 ⁸⁰/₈₀ . . . . . " 0,11
 " 6" 2,25 ³/₅₆₀ . . . . . " 0,01

7. (X. m. § 135 a)

Rahelt poolt latte tahuda, kõigest 12 jooksm. süüla.
 Puusepa päevi 12.0,01.1,5 0,18

8. (X. m. § 194)

Kolm redelit teha; 3,63+(3,33.2) = 10,32 j. süüla.
 Puusepa päevi 10,32.1.1,5 15,48
 Palle 3,33 süüla 7 tolli 4
 " 3,66 " 7 " 2
 Latte 3 " 3 " 7

meie metsamajapidamise arenemiskäigus ja ütski mehe mees ärgu jätku juhust kasutamata nende aja võtta.

Teadaanne.

Akadeemiline metsafelts kuulutab välja 1924. a. peale järgmised auhinna-tööd:

1. Mehe meeside tagajärjed N. metskonnas.
2. Korvpajude kasvutamisest kodumaal.
3. Liipritöödustusest kodumaal.
4. Seentehaigustest Eesti metsades.
5. Meie haruldased jahiloomad.
6. Kütte- ja tarbepuude hindade kõikumine ühes kodumaa liinas.
7. Küttepuu tarvitamine N. liinas (eht N. wallas).
8. Vanematest metsafelldustöödest Eestis.
9. Vanematest metsafelldustöödest Eestis.
10. Saava kasvutingimised kodumaal.

Väljalõlutatud auhinna-tööde kohta lähvad määrused on järgmised:

§ 1. Väljalõlutatud teemade peale võivad tööd jisse anda nii afad, metsafelldi liikmed kui ka väljaspool felldi isikud.

§ 2. Kirjatööd auhinna ülesannete üle tuleb afad, metsafelldi juhatajale ningi märgusõnaga pealirijast varustatult hiljemalt 1. jaanuariks 1925. a. ära anda. Kirjatöödele lihtakse juure kinnises ümbriitus, mis sama märgusõnaga tannab, autori nimi ja aadress.

§ 3. Auhinna-tööde hindamiskommissjoni koosseis, felldi eestseisjuse poolt kottuseatuna, on järgmine: a) akadeem. metsafelldi eestseisjusest 1 esitaja; b) ülitooli õpejõududest 1 esitaja; c) 1 esitaja metateadlane, väljaspool felldi juhatast ja ülitooli õpejõude. Kommissjonil jääb tarbotorral liigete koosteerimise õigus.

§ 4. Kommissjon annab oma otsused teada hiljemalt 1925. a. jaanuarikuu lõpul.

§ 5. Auhinna väärilisteks arvatud tööde kohta lähvad ümbritud avataste ja nende autorite nimed kuulutatakse koosolekul ning avaldataste „Eesti Metsas“. Ümbritud, mis auhinna ilma jäetud tööde juure kuuluvad, hävitatakse ära ilma lahti teemata.

§ 6. Auhinnaväärilisi töid võib afad, metsafelldi omal tulul trükkida lasta: a) autori sellekohase loa-ga; b) ilma autori loata, kui lihe asista jooksul autori poolt töd trükitud ei ole, kuna ta felldi poolt trükitimise väärilisteks tunnustatud.

§ 7. Töid sihtantud käsitirjad jäävad akadeemilise metsafelldi arhiivi.

§ 8. Esimehes auhinna on 3 tuhat marka; teises auhinna 2 tuhat marka.

§ 9. Auhindade väljandmine algab 2 nädalat peale kommissjoni otsuste teadaandmist. 1. juuliks 1925. väljavõlmata auhinna arvatakse felldile kinnituseks.

Märkus. Peale jelle on annetatud a.s. Baltika poolt auhinna teema peale „Saava kasvutingimised kodumaal“ 3.000 mk.

E/a. esimees N. Mathiesen.
E/a. kirjalõlutaja J. Puuri

Seletused

teatame jütkohal, et Vainara osakonna poolt jaadetud ja „Eesti Metsas“ nr. 2, 4. a. toodud pildile „E. Metateenijate ühingu Vainara osakond“, oli siigi lihtatud töid pildilõlutajate nimelisi ja ka nende nimelisi, kes pildil puudusid. Kuuni puudusel ei olnud võimalik pildi alla töid nimelisi ära trükkida ja sellepärast olime junnitunud piirduma ainult esimehe reaga, tubu, tahjus, mõned wead siige olid jätunud, mida siin diendame ja palume järgmiselt lugeda: „N. Väija — osakonna esimees; N. Nimmel — osakonna kasjapidaja.“ Toim.

Bigade parandus.

Kastre Peravalla linnaistitu kirjelduses on kaks ehitavat wiga juhtunud, mida autor palub diendada: Lehet. 31, esimehel weerul, 34. rida ülewalt, on trükitud Saxicola oenanthe L., tuleb lugeda: Saxicola rubetra L.

Lehet. 41, teisel weerul, 3. rida alt, on trükitud: Rõõnlinnud, tuleb lugeda: Rõõnlinnud (Strichvõgel).

Toimetusele jaadetud kirjandus.

„Eesti Raudtee“, nr. 1 — 1924. a. — Raudteekasjanduse ajakiri. Wastutaw toimetaja E. Timma.

„Sõdur“, nr. nr. 5 ja 6 — 1924. a. — Sõjaasjanduse ajakiri. Wastutaw toimetaja E. Limberg.

„Põlumees“, nr. 2 — 1924. a. — Rahwalik põlumeesajandusline ajakiri. Wastutaw toimetaja cand. agr. J. Pünerjon.

„Majaomanik“, nr. nr. 6, 7 ja 8 — 1924. a. — Wastutaw toimetaja Joh. Mürt.

„Laemandus“, nr. 11—12 (43—44) — 1923. a. — Meriasjanduse ajakiri. Wast. toim. D. Trellmann. Tegaw toimetaja N. Gustawson.

„Eesti Majandus“, nr. nr. 6 ja 7 — 1924. a. — Tööstuse, laemanduse ja rahanduse ajakiri. Wast. toim. N. Kõttner.

Ajalõhede „Põhja Kodu“, „Wõru Teataja“, „Waba Eesti“ ja „Rahwalehe“ järjelõrutaliised numbrid.

Poolametslikud teated.

Metsade peawalitsuse juhataja päewatäfus.

2. webruaril 1924. a. — Nr. 8.

Rõllutõõministri käju 25. jaan. 1924. a. nr. 4 põhjal on Bagari metskonna abimeesüleml Alfred Laanfo määratud uuestiawatud Gorodenko metskonna II järgu meesülemla f. t., 1. jaanuarist f. a. arwates.

Rituldi metskonna asjaajaja f. t. Jaan Nõmm wabastataste ametist tema enefe footwil 1. webruarist f. a. arwates.

Rod. Heindrit Tiling määrataste Rituldi metskonna ajut. asjaajaja f. t. 1. webruarist f. a. arwates.

Wana-Nutsla metskonna asjaajaja f. t. Werner Adanson, kes Wõru maakonna meesülemla ettepanetul ajutiselt ametisste määratud 1. jaanuarist

f. a., wabastatakse ametist tema enese soovil 31. jaanuarist f. a. arwates.

Kod. Oswald Hallop määratatakse Wana-Antsla metskonna asjaajajaks 1. weebuarist f. a. arwates.

7. weebuaril 1924. a. — Nr. 9.

Sagadi metskonna II järgu metsniku t. t. Johannes Laupman tinnitatakse sama metskonna II järgu metsnikuks 1. jaanuarist f. a. arwates.

Kõpu metskonna asjaajaja Hans Sims paigutatakse ümber tema enese soovil Antja metskonda sama ameti peale 23. jaanuarist f. a. arwates.

Sangaste metskonda ületoodud Weriora metskonna asjaajaja Julius Pull wabastatakse ametist tema teenistuse mitteilmumise puhul, 1. jaan. f. a. arwates.

Kod. Johan Waher määratatakse Sangaste metskonna asjaajajaks 1. weebuarist f. a. arwates.

Surju metskonna abimeesillem A. Kondrad'i pitaajalise haiguse pärast teenistusest äraolemise ajaks määratatakse ajutiselt kod. Aleksander Pool Surju metskonna II j. abimeesillemaks t. t. 1. weebuarist f. a. arwates.

14. weebuaril 1924. a. — Nr. 11.

Kod. Helmuth Ehrenberg määratatakse Loodi

metskonna III j. metsnikuks, 4. weebuarist f. a. arwates.

Kod. Adolf Paul määratatakse metsakorralduse osakonna noorema tassaatori t. t. mehjade peawalitsuse juure 8. weebuarist f. a. arwates.

Kod. Henry Wall määratatakse metsakorralduse osakonna noorema tassaatori t. t. mehjade peawalitsuse juure 9. weebuarist f. a. arwates.

Tapa metskonna abimeesillem Aleksander Diep wabastatakse ametist tema enese soovil 1. weeb. f. a. arwates.

Kod. Emil Lustig määratatakse Wastfelina metskonda ajutiselt II j. abimeesillemaks t. t. 1. weebuarist f. a. arwates.

Metsakorralduse osakonna asjaajaja Erika Lun wabastatakse ametist tema enese soovil 20. weeb. f. a. arwates.

Peawalitsuse metjaasjanduse osakonna II j. kantj. ametn. Alfred Anjo paigutatakse ümber teenistuse huwides metsakorralduse osakonna asjaajajaks 20. weebuarist f. a. arwates metjade peawalitsuse juure.

Peawalitsuse metjaasjanduse osakonna IV j. kantj.-am. Harald Sepp tõrgendatakse sama osakonna II j. kantj.-ametnikuks 20. weebuarist f. a. arwates.

Kirjast.

Rüsimused ja wastused.

Rüsimus: Kui riigi tulul ülestõstatud puid on warastatud ja kahjuste all olemat istut sel ajal, kui puuwarqus toime pandud, sellegi poolt märgatud sarnaseid puid linnas müümas, kas peab metsnik siis kahjustatava istu ise üle kuulama politsei juuresolekul — ja kuhu kohapeal, kuhu puud müüdnud, otsimise toime panema, wõi peab metsnik ainult selle istu, kes puumüümist pealt on näinud, üle kuulama ja siis oma meesillemale laudu politsei korralduse jätma kahjustatava istu kindlastegemise?

Metsnik.

Wastus: Krim. Ap. j. §§ 1129 ja 1133 põhjal on niisästi metsnik kui ka lähem politseiametnik, kui teda selleks palutakse, kohustatud iga metsajaduse rikkumise üle wiibimata asja jälgima ja süüdlase awalikustegemiseks igasuguseid seaduslisi abinõusid kasutama. Selle juures ei ole tarwis mingit rüsimust üles wõtta, kumb neist seda toimetama peab wõi õigustatud on. On omawoliliselt raiutud wõi ülestõstatud metsamaterjaalide wargust toimiv süüdlane warastatud materjaalidega wäljaspool metskonna piirid ja tuleb materjaalide ostmist toime panna nende peidukohtades wõi eraomaniku piirides ja ruumides, siis peab metjaametniku poolt läbiotsimine politseiametniku juuresolemisel sündima; nagu see Krim. Ap. j. §§ 1150 ja 1151 ette on

nähtud. Pole tarwis, et metsnik politsei abi juurdlusets meesillemale laudu saamutaks, kui see asjakäitu püüdnud, waid on õigustatud õfiteed pöörama politsei poole laasabi saamiseks.

Kui metja omawolilisest raiumis-juurdlusel kui ka walmismaterjaalide warguse jälgimis-toimingud, kui need sündivad politsei läbi, peab meesillemale edasi antama asjaga kohtule esinemiseks.

Kirjawastused.

J. G. — Audrus: „Karujahi“ peab järge ootama jääma.

J. M. — Rõnnus: Kestjuhatus saatis kõigile meesillematele kalender-käsitraamatuid müügile ja nii olesite wõinud kohaliku meesillemale äkest kõige hõlpsamini saada, kuid K. meesillem saatis kalendrid kestjuhatusse tagasi, ilma et neid soowijatele oles müünud, sellep. soowitame teile ja teistele Rõnnu metsk. meesillemajatele, kes „Metja- ja jahimehe kalender-käsitraamatust“ huwitatud on, selle hinna — 40 marka — meie markides ära saata, mis peale raamat postikuludeta kätte saadetakse.

Robert: Teie ei wäljenda omi mõtteid küllalt arusaadawalt, ka olete oma aadressi ja nime ligi lisa-mata jätnud, sellep. ei saa tarwitada. Lehes awaldamiseks saadetud tööd tulewad alati lehe ühesleheliselt kirjutada.

Wäljaandja: Eesti meesillemajate ühing.

Wastutaw toimetaja: M. Retze.

Tallinna Eesti Kirj.-Üh. trükituba, Pilt tän. 2.

Metsamaterjaalide oksjonid.

Suussõnalisel enampakkumisel müüakse:

7. märtsil s. a. kell 12 päeval Särewere wallamajas Türi alewis:

Türi metskonnas, mitmesugustes vahikondades asuvad umbes 919 kuiva ja 822 toorest okaspuu palki, umbes 17712 k.-j. — 7 üksuses alghinnaga 20—27 marka kantjalg.

Rolu saevestis asuvad 0,338 standarti kase laudu ja planke, ühes üksuses alghinnaga 4398 marka.

8. märtsil s. a. kell 12 päeval Rõnnu metskonna metsaülema kantseleis, üle Lelle:

Rõnnu metskonnas mitmesugustes vahikondades asuvad 135 k.-sülba küttepuid — 4 üksuses, kogumäärtusega 189.120 marka.

8. märtsil s. a. Tartu maakonna metsaülema kantseleis, Tartus, Riia tän. nr. 41:

Otepää metskonnas, Rüpli, Kiriku ja Lihoniku vahikondades asuvad 499 okaspuu palki, 7214 k.-jalga — 3 üksuses, alghinnaga 22 ja 25 marka kantjalg.

8. märtsil s. a. kell 12 Valga maakonna metsaülema kantseleis, Valgas, Bargi tän. nr. 9:

Karula metskonnas, Pärnu ja Kaara vahikondades asuvad umbes 233 okaspuu palki, umbes 3700 kantjalga — 2 üksuses, alghinnaga 25 ja 27 marka kantjalg;

Karula jaama wälja weetud umbes 274 kuuse palki, umbes 5100 kantjalga, alghinnaga 32 marka kantjalg.

8. märtsil s. a. kell 12 päeval Wiljandi maakonna metsaülema kantseleis, Wiljandis, Lõssi tän. nr. 2:

Põltsamaa metskonnas, Rõika, Kõlka ja Rõmmeotsa vahikondades asuvad 86 k.-sülba küttepuid — 12 üksuses, alghinnaga 1150—3500 marka kantsülb.

10. märtsil s. a. kell 12 päeval Pärnu maakonna metsaülema kantseleis, Pärnus, Karja tän. nr. 11:

Woltweti metskonnas, Rutsiku vahikonnas asuvad 58 k.-sülba segaküttepuid ja 10 k.-sülba propse — 2 üksuses, alghinnaga: küttepuudel 1450 marka ja propšidel 2500 marka kantsülb.

Pakkumistest osawõtjad on kohustatud enne pakkumise algust ajutisele oksjoni komisjonile 10% pakutava üksuse alghinnast kautsjoniks sisse maksma. Lähemaid teateid müügiletulewate metsamaterjaalide kohta saab metsade peawalitšuse tööstusosakonnast, Tartu, Valga, Wiljandi ja Pärnu maakondade metsaülematelt ja kohalikkubelt metskonna metsaülematelt.

Metsade peawalitšus.

Kasepakke

ostab Aktsia-Selts

A. M. LUTHER

TALLINNAS,

---

ka väiksemates partiides, franko laia- ja kitsarööpalise raudtee jaam. — Pikkus $8\frac{1}{4}$ jalga, jämedus 8 tollist ülespoole, terwed, sirged ehk vähese ühepoolse kõverusega. Oksad ainult terwed ja mitte üle 2 tolli lubatud. Punane kõwa süda lubatud pakude juures kuni 10 tollini — 3 tolli läbimõduga, pakude juures üle 10 tolli — 4 tollini.

Järelpärimistega pöörata aktsia-selts A. M. LUTHER'I kontori, Tallinnas, Suur Pärnu maantee 27, ehk järgmiste esitajate poole:

K. Wahl, Wiljandis, Hiire tän.,
Ormessoni maja krt. 3.

Konrad Uexküll, Pärnu, Pikk t. 9.

R. Dietenberg, Wõru waksal,
Waglaraua maja.

O. Lemm, Tartu, Aia tän. 28, k. 3.

J. Müllerhof, Püssi jaam.